

השבוע במשק

החלב ומוצריו הוזלו

הנפט והקמח התייקרו

יום שני, 13.4 — ירידה תלולה בריווחיות מיפעלי מערכת הביטחון * * * 17 חברות ממשלתיות נמכרו מאז מאי 1977 * * * הממשלה אישרה התואר הסופי של תעלת-הנימים * * * סוחר חיפאי מוכר שטחים במזומן ומחזיר את מחיר הקנייה בהמחאות לחמש שנים; הנהנה: הסוחר; המפסיד: מסי-הכנסה * * * מישרד-התיקשורת יפעל מכוזיה ל-100 אלף, "ביפרים" * * * מחלוקת בין ההסתדרות למעסיקים מקשה על עידכון הסכמי השכר * * * הפרופ' חיים בן-שחר ייצא לחופשה עד יום הבחירות * * * בבורסה: גל של מימושים וירידות. **יום שלישי, 14.4** — סיבוב הוזלות נוסף צפוי אחרי הפסח * * * החלב ומוצריו הוזלו מהיום ב-18% — לשבועיים; סולר, נפט, מזוט וקמח התייקרו ב-12% * * * אלפים קיבלו הודעת שומה לפי מיטב השפיטה * * * סיכום התרומות ל"טלטרומ": 30 מיליון שקל * * * הממשלה תמכור את "החברה לפיתוח התיירות" * * * הר אריאל שרון חתם על הסכם לשינוף פעולה עם פרו * * * שונתה הגבלה ב"חוק הקילת המלאי"; התעשיינים יוכלו לנכות 50% מהכנסתם החייבת, לצורך מס * * * הוועדים של עובדי הקרקע ב"אל-על" מאיימים בשביתה; "מאסנו על ציבור הלקוחות" — ראש אגף ההסברה בחב"ר * * * עובדי הדואר בערי השדה חזרו לעבודה * * * בבורסה: מעורב במניות, עליות בצמודים.

יום רביעי, 15.4 — המדד לחודש מרס עלה ב-4.8% * * * הרב הראשי שלמה גורן הוסמך עלידי האוצר למכור את כל החמץ של המדינה * * * האוצר יאריך הפחות-מס על מכוניות ומוצרי חשמל * * * תיקרת השכר החד"ש בביטוח הלאומי: 16 אלף שקל * * * בחודשים פברואר ומרס נמכרו 87 אלף טלוויזיות ו-6465 מכוניות * * * "שופרסל" רכשה 5% ממניות "עלית" * * * "דיסקונט השקעות" הרוויחה 65 מיליון שקל ב-1980 * * * בבורסה: יציבות במניות, ירידות בצמודים.

יום חמישי, 16.4 — מאמצים קדחתניים למניעת השביתה בחברת "אל-על" * * * מצרים הסכימה להויל הנפט הנמכר לישראל * * * מיפעל מתכת בכרמיאל החל ליצור אקדח ממוכן (מאלומיניום) * * * עובדים בכירים ב"פא" פתחו בשביתה * * * אופנתו שיעוריהם על רישום ידירות בטאבו * * * צמיפות בשווקים: "תראה, תראה, כולם קונים וקונים, אז מי אמר שאין לנו כסף?" * * * הקילומטראז' הממוצע לרכב נוסעים פרטי ירד ב-1980, ל-1280 ק"מ לחודש * * * בבורסה: עליות חדות במניות ובצמודים.

יום שישי, 17.4 — עובדי "אל-על" באו הבוקר לעבודה; לאחר שנענו לפגישת השרים דויד לוי ויורם ארידור * * * הטלוויזיות הצבעוניות יוזלו במאי ב-15% * * * בעל כרטיס מיפעל הפיס מס' 253736 זכה ב-500 אלף שקל * * * הפרופ' חיים בורשח, המיועד לשר האוצר מטעם המערך; לא נגעו בצמודים ובבורסה * * * אושרה הנחה של 25% למקדמים לשלם מקדמות-מס * * * תקופת האשראי ליצרנים, לתשלום מס-קניה, הועמדה על חודש אחד בלבד * * * בבורסה: היום, מחר וגם מחרתיים, אין מסחר בבורסה.

ביטוח

המכוניות של "לוי"

בכל נושא ובכל ענף או מקצוע יש ספריסוד: "התנ"ך של המקצוע". כך, למשל, הספר של סמואלסון, "מבוא ל-כלכלה", היה בשנות ה-50 וה-60 "התנ"ך של כלכלני העתיד בישראל, והנה רק לאחרונה הופנתה תשומת הלב לחור-ברת יסוד בענף ביטוחי הרכב בישראל, היא החוברת של לוי. חוברת זו, שלא כהאר ספריהיסוד, מתעדכנת אחת לחור-דש. בכל מהדורה חדשה מופיעים המ-חירים החדשים של המכוניות המשומ-שות המהלכות בארץ.

אם חוברת זו היתה מוצעת לקוראיה לצורך מידע בלבד, ינחה. אך לא. חוב-רות אלה מהוות את הבסיס על פיו מסווגות חברות הביטוח את הרכב ה-משומש. גא לזכור, המדובר הוא בפר-מיות-ביטוח לרכב של מאות אלפי מכר-ניות, שסכומן עולה על מיליארד שקל לשנה. (על כל 100 שקל ביטוח מקי, הפרמיה היא 6.2 שקלים, כולל הצמדה, ועליהם נוספים 35% דמיס, 22% דמי אשראי ועוד).

ובכן, בחוברת של לוי טמון אוצר לעיתים מופתע הקורא למצוא, שמחר המכונית שלו, הישנה, גדול בהרבה ממה שחשב, ולעיתים גם להיפך. כל עוד נעים אי הדיוקים סביב 10%, העניין נראה הגיוני, אך כאשר ההפרשים הם גדולים יותר, הדבר מתמיהה. ויש מי שמרוויח מהעניין, פעם הקורא, ולע-יתים קרובות המבטחים. לדוגמה: טנדר אמריקאי מרווח, מודל 1979, מופיע אצל לוי במחיר של 100 אלף שקל. מחירו של טנדר חדש כזה — 350 אלף שקל. לעניות דעתו של סוחר המכוניות, שוויו של טנדר 150 אלף שקל. הטני-

בנקים של שבח

על פי התקנות החדשות, שוב אין סוכן-הביטוח שלך יכול לתת לך כתב כסיוי זמני על ביטוח רכבך. אתה עצמך חייב לבנות לבנק, עם הספח בכתב הכיסוי, ולשלם את הסכום המופיע בו. אז ורק אז הרכב מבוטח. הקושי הוא, אם רוצה בעל הרכב לנסוע עם רכבו ביום השישי או בשבת, ובדיוק אז נגמר הביטוח והבנקים סגורים. לידעת הקור-אים: הבנקים נוצרת פתוחים בשבת עד 12.30. וגם בכמה מכפרי המשולש.

הענקים של 1980

● מכירות חברת "אקסון" (שיווק נפט) הגיעו ב-1980 ל-110,469 מיליוני דולרים. (כ-110.5 מיליארדי דולר או כ-1000 מיליארדי שקלים). המכירות של חברה זו גדלו ב-1980 ב-30% לעומת 1979. הרווחים גדלו ב-32% והגיעו ל-5,660 מיליון דולר. ● מכירות אייטיטי (אינטרנשיונל טלפון אנד טלגרף) הגיעו ב-1980 לסך של 23,810 מיליוני דולר. הרווח היה 6,043 מיליוני דולר. המכירות וגם הרווחים גדלו ב-8% בלבד. ● למרות הסיוע הפדראלי הכבד לו זכתה חברת המכוניות האמריקאית "קרייזלר" (400 מיליון דולר), צפויה התמוטטות החברה תוך שלושה חודשים.

הבורסה

חגיגה בחול' המועד

השבוע (13.4-17.4) היה שבוע טוב בבורסה. היקף המסחר היומי גדל. גם העליות, "העמילי". ואפילו הצמודים, כיאה לשבוע שבו מתפרסם המדד ה-חודשי, עלו באחוזים יפים. הכל היו שבע-ירצון. השבוע החל בעליות, המ-שיך במימושים צפויים והסתים שוב בעליות. כזה יהיה המצב, קרוב לוודאי, גם השבוע, בשינויים קלים. ימי חול' המועד יהיו חג בבורסה.

כוכב חדש

לאחרונה אישרה הרשות לניירות-ערך הקמתה של קרן חדשה סגורה — "כוכב", "בנק הפועלים". הקרן, שהיא קפה קטן יחסית, 20 מיליון שקל ביל-בד, תשקיע לפחות מחצית מנכסיה ב-מניות. היתר, ככל שייראה למנהלים. רבים וטובים בבורסה ומחוצה לה תור-היס, מה ראתה הרשות לניירות-ערך לאשר קרן חדשה במתכונת זו, שקל לתמוך בה. שמא כל כולו של "כוכב", חדש זה לא בא לעולם, אלא כדי להג-דיל את יוקרת הבנק המנפיק, עלידי-תימרון הקרן לתחרות, "לוחצת" נגד קרנות אחרות, על מקום טוב ברשימת הישגי התשואה.

"בנק הפועלים", על פי הקריטריונים המקובלים, הוא הבנק השני בגודלו ב-מדינה, אך הוא מפגר בביצועי קרנות הנאמנות שלו. וכאן נכנסת לעניין ה-יוקרה. כדי להגיע למקום טוב בביצועי הקרנות ולעשות זאת מהר יחסית, כדאי להקים קרן כדוגמת "כוכב". הקרן קיב-לה את תיק-ההשקעות היסודי שלה במחיר נמוך יותר ממחירם של אותם ניירות-ערך, ביום המסחר הראשון של תעודת-הקרן. עלידי כך זכתה למיק-דמה רצינית ביום המסחר הראשון. ה-אם גם בעתיד תיהנה הקרן משרותים כאלה?

בנקים

חיסכון -

מה יותר כדאי

מילחמת המודעות של הבנקים, על כיסם של הלקוחות-בבוח, סיבב תוכ-ניות החיסכון החדשות, "שלוש שנים והלוואה" נכנסת לשלב מכריע. הנהנים הבטוחים: מחלקות המודעות של ה-עיתונים היומיים. הם חייבים תודה ל-אוצר, על היוזמה הבלתי רגילה שהוא מגלה, בהעלותו אחת לחודשים תוכ-נית-חיסכון חדשה. ולמה לא? מגיע לעיתונים ולפרסומאים. יחי החיסכון! לעיתונים הטובה ביותר לחסוך, וכמובן ה-כדאית ביותר, היא באמצעות קניית אגרות-חוב צמודות בבורסה, שהתשואה שלהן אינה נופלת מכל תוכנית-חיסכון עליה ממליצים הממונה על החיסכון באוצר והבנקים. לקנייה הישירה בבור-רה יש יתרון אחד ברור ומכריע: אפשר לממש את ההשקעה בכל עת. אבל מי שרוצה להשקיע בתוכנית-חיסכון החדשה, יואיל לקרוא את ה-מודעות המתפרסמות מדי יום ולהשוות את התנאים המוצעים עלידי כל אחד מן הבנקים. על פי הישגים שנערכו באוצר, שיעורי התשואה מצויים הבנ-קים הם אלה: שלושת הגדולים — "לאומי", "הפועלים" ו"דיסקונט" — תשואה של 3.5%; "בנק המזרחי" — 4.4%; "הבנק הבינלאומי" — 5.5%.

חאלד אל-פאהום. בן מיספחת פאהום ה-גדולה מנצרת. היה סר-אוגניס מול תופעה זו, ושלל מסרטאוי את רשות-הדיבור.

אז עשה סרטאוי את המעשה, שהטביע מאותו רגע את חותמו על המועצה כזזה: הוא התפטר.

בכך הביע לא רק את מורת-רוחו על כך שהנהגת אש"ף, שהטילה עליו את המשימה, לא הכריחה את המועצה לשמוע את הדו"ח מפיו. היה בכך גם מעשה טכ-סיטי גאוני.

כי בעיקבות מעשה זה קרה בי-דיוק הדבר אשר יריבוני ניפו לי-מנעו: עניין ההידברות עם כוחות-השלום הציוניים בישראל הונח בי-פעם הראשונה בפרהסיה על שודי-הי-הריונים. אי-אפשר היה עוד להתעלם ממנו. הוא הפך העניין המרכזי, שהכז נאלצו להתייחס אליו.

מאז החלה ההידברות של חאמאי עם אבנרי ב-1974 לא היה קיים מצב כזה באש"ף. ניתן היה לנהל את המגעים, בסוד ואף כימעט בגלוי, מבלי להתייחס אליהם רשמית. אפשר היה להתייחס אליהם ב-ראיונות עיתונאיים, ולאחרונה גם בעיתו-רות הערבית, מבלי להעלותו לדיון גלוי על סדר-היום של המוסדות המרכזיים.

עתה, כפעם הראשונה, באמצע-עות מעשה שנבד בהקרבה עצמית, הצליח סרטאוי סופר-סוף להעלות את העניין רשמית וחד-משמעית על סדר-היום.

ההמשך פורט בידיעות של סוכנויות-הידיעות, ובעיקר הצרפתית, שעקבה אחרי העניין בדריכות ואף הקדישה לו ידיעות מיוחדות ונפרדות:

סארטאוי עצמו פירסם את נוסח ההת-פטרות שלו (ראה עמוד 39) ומסר אותה לעיתונות העולמית. אחר-כך עבר מדמשק לביירות.

במוסדות אש"ף החלה התרוצצות. כיום השבת, נערך בניגוד לתוכנית, דיון נוסף על נושא זה. יאסר ערפאת עצמו התערב (לדברי סוכנות הידיעות הצרפתית) כמה פעמים, באופן נמרץ ובמלוא כוחו: "בווי-כוח, הגן על סרטאוי ועל ההידברות עם הכוחות הדמוקרטים והמתקדמים היתר-דיים" — מבלי להוסיף את המילים, "לא-ציוניים". בגבור להט הוויכוח, צייטט ער-פאת מדבריהם וממשיהם של הד"ר נחום גולדמן, מתתיהו פלד ואורי אבנרי, והוכיח את הצגת הדגל הפלסטיני בכנסת.

התוצאה היתה שהתקפת מתנגדיו של סרטאוי הובסה — בניגוד לידיעות כוובות, שהופצו עלידי התוגים הקיצוניים. לא נה-קבלה שום החלטה שהגבילה את המגעים בעתיד לכוחות "אנטי-ציוניים". ערפאת עצמו הודיע, בתשובה לשאלת כתב ה-סוכנות הצרפתית, באופן חד-משמעי כי "הורשיה עם הכוחות הדמוקרטיים והמת-קדמים יימשך".

במחווה של פשרה, לא עמד ערפאת על כך שתתקבל החלטה חדשה ברוב זר. אך הוא מנע קבלת החלטה נגדית. כך נותר ה-סטאטוס-קו, כאשר הכל תלוי, ל-מעשה, בוועדה-המועצ החדש של אש"ף.

פינחס סביר הפלסטיני

ה תוצאה האמיתית של מושב ה-וועדה-המועצ היתה טמונה בהרכב ה-וועדה-המועצ החדש.

המושב נועד, בין השאר, לאשר את שיבת ארגונו של ג'ורג' חבש, החזית ה-עממית לשיחרור פלסטין, למוסדות אש"ף, אחרי פרישה וחרם של כמה שנים. עם רצונו של חבש לשוב "הבייתה" היתה הודאה בכישלון. כי חבש אינו חוזר ל-אש"ף כמנצח וממתחה של ערפאת, אלא כמי שמקבל את מרותו ואת מרות הקו שלו — ביוזמו היטב כי במשך השנים פעל סרטאוי על פי הוראותיו של ערפאת.

לכן, למרות ששיבת חבש עלולה להביא בטווח הקצר להקצנה מילולית מסוימת באש"ף, בטווח הרחוק מחזק הדבר את המחנה המתון. הדבר מהבטא בהרכב. למרות מאבק עו על מקומות נוספים בוועדה-המועצ, נאלץ (המשך בעמוד 53)